

міє сучасні світові тенденції, знаходиться в центрі найактивніших зон. Для лідера характерно «думаю – говорю – виконую – розвиваю – змінюю – створюю», і все це одночасно. Справжні лідери – це люди, які безпосередньо беруть активну участь в розвиткові та формують зміни в сьогоденні [1].

Процес змін неможливий без спільних зусиль, і тому керівник як лідер шкільного колективу, має забезпечити результативний навчально-виховний процес через діяльність своєї команди [4]. Завдання виховання лідерів, розвитку їхніх навичок лягає на плечі не тільки директора освітнього закладу, а й на вчителів. Можна виділити багато факторів, які сприяють розвиткові лідерського потенціалу учнів, але, мабуть, найголовніший – наявність учителя-лідера, здатного зацікавити своїм предметом, вибудувати його систему мотивації, переконати, підвищити самооцінку учня, стимулювати розвиток його сильних сторін, навчити працювати над слабкими сторонами, та й просити бути рольовою моделлю успіху в житті.

Слід зауважити, що і до вчителя висуваються нові вимоги. Адже в розкритті та розвиткові лідерського потенціалу учнів дуже багато залежить і від особистісних характеристик вчителя, і від його педагогічних здібностей – наприклад, уміння стимулювати дискусію, коли учні навчаються генерувати ідеї, аргументувати та відстоювати свою точку зору, поважати думку інших, слухати і чути їх [2].

Розглядаючи динамічне лідерство з точки зору менеджменту необхідно, сказати, що ефективне лідерство є запорукою успішної діяльності навчального закладу, оскільки лідерство в управлінні – міцний впливовий механізм, який розповсюджується на діяльність усього навчального закладу. А тому проблеми динамічного лідерства є ключовими для досягнення організаційної ефективності. З одного боку, лідерство розглядається як наявність певного набору якостей у людей, які висувають себе в лідери, з іншого – це процес несилового впливу в напрямку досягнення організацією своїх цілей. Для лідерів також характерне бачення стратегії (обізнаність із філософією освіти, законодавчою та нормативною базою, особливостями розвитку місцевих освітніх систем, уміння прогнозувати розвиток школи, використовувати надбання світової педагогічної думки, готовність до змін тощо) [3].

Розвиток української державності, реформування в галузі освіти вимагають ефективного, компетентного керівництва закладами освіти та вчителів-лідерів, що забезпечить їх поступове зростання, а отже, задоволення потреб усіх учасників навчально-виховного процесу – вчителів, учнів, батьків.

Отже, сутність динамічного лідерства полягає в тому, що неформальні лідери повинні займати більш високу сходинку в управлінні певними освітніми процесами, ніж інші учасники навчально-виховної взаємодії, що дає змогу оптимально коригувати внутрішні і зовнішні впливи на неї та приймати ключові рішення відповідно до ситуації, яка склалася в даний момент.

Література

1. <http://ariom.ru>
2. И.Глуценко Лидерство и менеджмент в новом тысячелетии // Политехник. – 2004. - №3-4 С.9
3. Громовий В. Школа, школа... – К.: Плеяди, - 2004р. - С. 99
4. Пометун О., Середяк Л., Сущенко І., Янушевич О., Управління школою, що змінюється: poradnik sучасного директора. - К., - 2005. – 172с.

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС ТА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Калугін О.М., Панченко В.Г., Слета Л.О., Воробйова Н.П. (Харків)

Від викладачів вищої школи наразі вимагається спеціальний підхід до організації навчання, тому що нові вимоги до професійної і особистої культури

ри спеціаліста ставлять на порядок денний задачі суттєвих змін в методології, технології та змісту професійної підготовки.

В науково-педагогічній літературі сформувалося поняття освітній простір. У вітчизняній педагогіці його пов'язують з ідеями В. Сухомлинського про єдиний культурно-освітній простір учбового закладу. Це означає, що в умовах сучасної вищої школи повинні бути загально реалізовані такі складові освітнього простору як

- гуманістичні особисті відношення в колективі;
- демократичний стиль відношень в колективі;
- самоудосконалення викладачів і студентів, як в професійній, так і в культурній сфері діяльності;
- сумісна творча (науково-дослідна і художньо-естетична) діяльність викладачів і студентів;
- координація виховних зусиль навчального закладу і соціуму;
- педагогічно доцільна і культуротворча організація предметного (матеріального) середовища.

Таким чином, інтелектуально-освітній простір — це функціонування колективу викладачів і студентів з притаманними йому відносинами, спрямованістю і пріоритетами. При цьому важливою є організація предметного середовища, яке виконує культуротворчу функцію.

Болонський процес надає поняттю про освітній простір глобальний характер — ставиться питання про вхождення української вищої школи у європейський освітній простір. Це в свою чергу означає такі зміни у вищій освіті України як

- автономія університетів;
- прозорість системи вступу та оцінки знань;
- моніторинг якості освіти;
- мобільність студентів.

У зв'язку з вимогами Болонського процесу на хімічному факультеті Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна сформувався новий підхід до організації учбового процесу. Так по основним навчальним дисциплінам введена модульно-рейтингова система, безумовно перевагою якої у порівнянні з традиційною системою є зростання ролі учбової роботи студентів протягом семестру і регулярність оцінки всіх видів учбової діяльності студентів [1]. Важливо відмітити, що підсумкова оцінка визначається не тільки результатами іспиту, але й успішністю протягом семестру.

Теоретичний матеріал кожної учбової дисципліни розділений на модулі, вивчення яких контролюється протягом семестру. Об'єм теоретичного матеріалу, що міститься в кожному модулі, приблизно однаковий. Кількість модулів залежить від специфіки учбової дисципліни.

Оцінка (в балах) за кожен модуль є сумою двох оцінок: оцінки за відповіді на семінарських або практичних заняттях та оцінки за модульну письмову роботу. Оцінка за відповіді на семінарських або практичних заняттях може бути середньарифметичною або накопичувальною. Це означає, що викладач може виставити середній арифметичний бал за всі контрольовані роботи (відповіді на семінарах або колоквіумах, виконання письмових завдань, тестування та т. і.) або може підрахувати відповідні бали за кожну роботу.

Лабораторні роботи з учбової дисципліни, а також домашні завдання і курсові роботи оцінюються додатково. Причому максимальна оцінка за лабораторну роботу може бути одержана тільки за умови її своєчасного виконання і оформлення лабораторного журналу.

Модуль зараховується студенту за умови, що він набере певну кількість балів (в залежності від специфіки курсу можливо 40 % від максимальної оцінки модуля). Студент допускається до іспиту, якщо він набрав певну кількість балів. Причому нижня оцінка, що допускає студента до іспиту (наприклад, 30 балів), повинна бути меншою, за мінімальну підсумкову оцінку з предмету на іспиті (наприклад, 55 балів).

У зв'язку з переходом на модульно-рейтингову систему оцінки знань

студентів при розробці видів навчальної роботи, які контролюються, передбачена оцінка навиків науково-дослідної роботи. Семінарські заняття проводяться у вигляді так званих міні-наукових виступів. При цьому студенти одержують бали за задані запитання до доповідача, за доповнення до виступу, за рецензію на виступ. Це дозволяє задіяти в обговоренні питання одночасно кілька студентів. При такому проведенні заняття переважає проблемний підхід до навчання.

На лабораторних роботах студент повинен не просто спостерігати, а й теоретично обґрунтувати результати пробірочних дослідів. А максимальна оцінка може бути одержана лише за умови своєчасного виконання роботи і оформлення лабораторного журналу у відповідності з прийнятими вимогами .

Тема курсової роботи узгоджується з викладачем. Вона, як правило, включає елементи пошукової, науково-дослідної роботи, виконується студентом протягом всього семестру і захищається на засіданні кафедри, наукового семінару або в групі. Так максимальна оцінка за курсову роботу з навчальної дисципліни "Неорганічна хімія" складається з 3 балів за виконання роботи, 1 бала за оформлення роботи, 1,5 балів за публічний захист і 0,5 бала за рецензування курсових робіт інших студентів групи.

Максимальна оцінка комп'ютерного розрахунку молекул з навчальної дисципліни "Квантова хімія" передбачає не тільки безпосередньо розрахунок, але й інтерпретацію одержаних результатів із залученням експериментальних даних. При цьому найвище оцінюється самостійна творча робота студентів. При виконанні робіт з органічного синтезу максимальний бал одержують студенти, що мають найвищий вихід синтезованого продукту.

Перераховані види навчальної роботи передбачають сумісну творчу діяльність викладачів і студентів, яка в кінці кінців, є головною складовою освітнього простору вищої школи.

Література

1. Калугін О.М., Колесник Я.В., В'юник І.М. Модульно-рейтингова система оцінки знань студентів I курсу хімічного факультету з курсу "Неорганічна хімія": Методичні вказівки. –Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2006. – 24 с.

ІНТЕГРАЦІЯ ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СПЕЦІАЛІСТА

Кисла О.Г., Чайченко Н.Н. (Суми)

Одним з найважливіших завдань сучасної вищої школи є підготовка компетентних, конкурентноспроможних фахівців. В нинішніх умовах переважає більшість видів трудової діяльності передбачає здатність спеціаліста виконувати нестандартні завдання, самостійно знаходити оптимальні рішення в різних виробничих ситуаціях.

Саме такі чинники відповідають формулюванню професійної моделі фахівця, його професійної компетентності. Що ж розуміють під даним поняттям? Як зазначає Н.Уйсінбаєва , «професійна компетентність спеціаліста визначається не лише базовими знаннями та вміннями, а й ціннісними орієнтаціями, мотивами його діяльності, розумінням себе і навколишнього світу, сталими взаємостунками з людьми, здатністю до розвитку свого творчого потенціалу». [5, 19].

На нашу думку, успішне вирішення даного завдання можливе лише на засадах інтеграції. Згідно з сучасним розумінням, інтеграція- це процес взаємного пристосування і об'єднання національних господарств країн з одним суспільним ладом, а також об'єднання в ціле певних частин, елементів [4, 26].

Вищою метою педагогічної інтеграції М.Прокоф'єва називає відновлення цілісної сутності людини – інтегрованої особистості, якій властиві процеси самореалізації і саморозвитку [3, 12].